

KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)

KÖZÉPSZINTŰ
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2012. január 21.

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Név	
Tanárok neve	
Pontszám	
Email	

STUDIUM GENERALE
KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ

Fontos tudnivalók

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vedd figyelembe a feladattípushoz tartozó *dőlt betűvel* szedett tájékoztatót is! Megoldásaidnál kövesd a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor adunk, ha minden részkérdésre válaszolsz. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásaidat és válaszaidat a feladatlapon kell rögzítened! Piszkozatot pótlapon készíthetsz!

Ha a megoldáshoz is szükséged van pótlapra, ezt jelöld meg az adott feladatnál!

Az ábrák előkészítésénél használhatsz ceruzát, de a végső megoldást tollal rögzítsd!

A pontos ábrázolás érdekében használj vonalzót!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!

I. Feleletválasztás

20 pont

Egy-egy állítás teljessé tételéhez 4 válaszlehetőséget adunk meg, de közülük csak egy helyes. A többi változat vagy csak részigazságokat tartalmaz, vagy teljesen hibás. **Válaszd ki a helyes válasz betűjelét, és írd a feladatok előtt lévő táblázatba a megfelelő sorszám alá! Figyelem! Csak egy helyes választ fogadunk el. Nem egyértelmű, vagy egynél több megjelölés esetén nem adunk pontot.**

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

- Melyik két termék keresletének pozitív a kereszt-ár rugalmassága?
 - Kifli és zsemle
 - Kifli és vaj
 - Kifli és mosópor
 - Kifli és óvszer ;)
- Melyik nem tartozik az elméleti közgazdaságtanba?
 - Nemzetközi gazdaságtan
 - Vállalat gazdaságtan
 - Mikroökonómia
 - Makroökonómia
- Melyik függvényt alkalmazzuk közvetlenül a kardinális hasznosság elméletben?
 - Kereslet
 - Határtermék
 - Határhaszon
 - Költségvetési egyenes
- Ha az MC növekvő szakasza érvényesül, akkor
 - AFC is nő.
 - AVC is nő.
 - a TC függvény konvex szakaszán járunk.
 - biztos, hogy a profit negatív előjelű.
- Az implicit költségbe tartozik
 - a pénz, amit kapok az eladott termékeimért.
 - a bér, amit fizetek a munkásaimnak.
 - a régi munkámnál megkapott fizetés.
 - Egyik sem.

6. Tökéletes verseny esetén a teljes bevétel függvény
- a) egy pozitív meredekségű egyenes.
 - b) egy nulla meredekségű konstans érték.
 - c) egy konvex függvény.
 - d) nem értelmezhető mert végtelen.
7. A teljes költség megkapható úgy, hogy
- a) $VC + AVC$
 - b) $AC * Q$
 - c) $FC + MC$
 - d) $AVC + AFC$
8. Az input piacon a tökéletesen versenyző vállalatok a következő alapján optimalizálnak:
- a) $MR = MC$
 - b) $TC = TR$
 - c) $PL = MPL$
 - d) $PL = MPL * MR$
9. A könyvszerinti értéket úgy számoljuk ki, hogy
- a) az eredeti árból levonjuk az eladási árat.
 - b) az eredeti árból levonjuk a normál profitot.
 - c) az eredeti árból levonjuk az amortizációt.
 - d) az eredeti árat felszorozzuk a likviditási értékkel.
10. Az MSB
- a) mindig párhuzamos a kínálattal.
 - b) sosem lehet azonos a kereslettel.
 - c) a határhaszon és az extern haszon összege.
 - d) a határhaszon és az extern költség összege.

II. Szöveges feladatok

1. Igaz-Hamis állítások

12 pont	
---------	--

*Az alábbiakban felsorolt megállapításokról el kell döntened, hogy igazak vagy hamisak. Kérünk, hogy az állítások elé írt **I** (igaz), illetve **H** (hamis) betűvel jelezd döntésed! Áthúzott betűjeleket, vagy nem egyértelmű jelöléseket nem fogadunk el. FIGYELEM! VÁLASZODAT INDOKOLNOD KELL! Minden helyes indoklás 1 pontot ér.*

1. Ha Lacinak komparatív előnye van valamely tevékenységben, akkor nem lehet a többi tevékenységben abszolút előnye Áronnal szemben.

2 pont	
--------	--

2. Ha a csokoládé piacon túlkínálat alakul ki, akkor az ár várhatóan csökkenni fog.

2 pont	
--------	--

3. A csokoládé és a nutella helyettesítő termékek, hiszen ha nő a csoki ára, akkor a nutella keresett mennyisége csökken.

2 pont	
--------	--

4. Minden technikailag hatékony termelési eljárás gazdaságilag is hatékony, de nem minden gazdaságilag hatékony eljárás hatékony technikailag is.

2 pont	
--------	--

5. A Kft. jogi személyiséggel rendelkező vállalat, de korlátlan felelőssége csak az egyszemélyes Kft. tagjának van.

2 pont	
--------	--

6. Nagyon rövid időtávról akkor beszélünk, mikor a vállalatnak vannak fix és változó tényezői, így fix és változó költsége is.

2 pont	
--------	--

2. Definíciók

8 pont

Írd le röviden, 2–4 sorban a felsorolt fogalmak illetve gazdasági jelenségek meghatározását vagy értelmezését!

1. A kereslet törvénye:

2 pont

2. Gossen II. törvénye:

2 pont

3. Részvény:

2 pont

4. Teljes profit:

2 pont

3. Kifejtős kérdés

8 pont

Írj szöveges választ, amelyben feltárod, és részletesen kidolgozod a válasz megalapozását szolgáló összefüggéseket! Munkád során törekedj a világos és áttekinthető közlésre! A mondanivaló jellege szerint tagold, vagy csoportosítsd és emeld ki a legfontosabb gondolatokat!

Ismertesd a racionalitás fogalmát, és fejtsd ki, hogyan nyilvánul meg a gazdasági szereplők viselkedésében, döntéseiben!

4. Párosítás

6 pont

Párosítsd össze az alábbi meghatározásokat és fogalmakat! Figyelj arra, hogy egy meghatározáshoz több fogalom is tartozhat!

Egy új adóreform következtében Gá úgy dönt, hogy meglévő magyarországi vállalkozását a Seychelles-szigetekre helyezi át, hogy így faragjon az egyre növekvő adóterheken. Gá az új cége megalapítása során számtalan kiadással szembesül, melyeket szeretne helyesen elkönyvelni. Segíts neki annak megállapításában, hogy az alábbi események mely költségek mértékét befolyásolják!

Esemény sorszáma:	1.	2.	3.	4.
Fogalom betűjele:				

Felmerülő költségek:

1. Gá a tengerparton bérel egy irodát, melynek havi költsége 200 000 Ft.
2. Hősünk az ebédszünetet általában a vízben lubickolva tölti, ezért beruházott egy 500 000 Ft értékű Jet-Ski-re, mely évente 25%-ot amortizálódik és havi 10 000 forintnyi benzint fogyaszt el.
3. Gá a vállalkozásához szükséges termék-alapanyagot Kínából szerzi be, melynek értéke 3 millió forint.
4. A vállalkozás elindításához Gának fel kellett törnie az évi 300 000 forintot hozó lekötését, sőt 5 millió forint hitelt is fel kellett vennie.

Fogalmak:

- A. Elszámolható implicit költség
- B. Közvetett explicit költség
- C. Közvetlen explicit költség
- D. El nem számolható implicit költség

5. Elemző, értékelő feladat

6 pont

Írj rövid szöveges választ a kipontozott részekbe, hogy az állítások helyesek legyenek!

- 5.1. Ha egy termelő az egyensúlyi árnál magasabb áron értékesít, akkor biztos, hogy napszemüveget fog tudni eladni, mintha az egyensúlyi áron értékesítene.
- 5.2. Felhős időjárás hatására nincs szükség annyi napszemüvegre. Ennek hatására a napszemüvegek piaci ára
- 5.3. A napszemüveg-termelők többsége átáll fürdőnadrág-termelésre. Emiatt a kínálat, amely hatására az egyensúlyi ár
- 5.4. Ismét sok termelő lépett be a napszemüvegek piacára, emiatt a fogyasztói többlet
- 5.5. A sok termelő miatt a napszemüvegek piacát tökéletesen versenyző piacnak tekintjük, ebből adódóan tudjuk, hogy a termelők hosszú távon a(z) pontban fognak termelni.

III. Számítási és grafikus feladatok

Az egyes feladatoknál megfogalmazott pontos utasítás szerint járj el: végezd el a szükséges számításokat, és/vagy készítsd el a feltételekhez illeszkedő ábrákat és jelöld meg válaszaidat a feladatban szereplő rész kérdés sorszámaival! A számítási feladatoknál nem elegendő az eredmények felírása; a számítás elméleti alapjait, az alkalmazott képleteket is rögzítsd a feladatlapon!

6. feladat

8 pont	
--------	--

Zitus havonta 1600 Ft-ot költ békás gumicukorra és epres gyerekrágóra. Egy csomag epres gyerekrágó 200 Ft-ba kerül, míg a békás gumicukor 160 Ft-ért vásárolható meg.

Q	TU_{gumicuki}	$TU_{\text{epresrágó}}$	MU_{gumicuki}	$\frac{MU_g}{P_g}$	$MU_{\text{epresrágó}}$	$\frac{MU_e}{P_e}$
1	108	90				
2	204	170				
3	280	240				
4	344	300				
5	392	350				
6	432	390				
7	460	420				
8	480	440				

6.1. Írd fel a költségvetési egyenes egyenletét és számítsd ki Zitus hasznosság-érzetének ismeretében, hogy hogyan költi el jövedelmét a maximális összhaszon megszerzése érdekében!

6.2. Hogyan döntene Zita, ha jövedelme 2160 Ft-ra nőne?

7. feladat

10 pont

Sörmen új boltot nyit, ahol divatos sapkákat értékesít a szerencsés hölgyeknek. A sapkák iránti keresleti függvény $Q=10\,000-4P$, míg a vállalatok határkölség függvénye $MC=0,25Q+200$.

- 7.1. Ábrázold koordináta-rendszerben az adott helyzetet egyensúlyi értékekkel és tengelymetszetekkel!
- 7.2. Változás történik a sapkák piacán, emiatt Sörmen a többi vállalathoz hasonlóan kénytelen 1000-es áron értékesíteni termékét. Milyen állapot alakul ki és mekkora annak a mértéke (profitot realizál, veszteséget minimalizál, vagy nem termel)?
- 7.3. Szerencsére visszaáll a régi rendszer, viszont az állam bevonja a piacon szereplő összes többi vállalat engedélyét, így Sörmen monopolhelyzetbe kerül. Számold ki, hogy mekkora a fogyasztói- és termelői többlet!

8. feladat

12 pont	
----------------	--

Csák dezodorgyártásba kezdett. A piac tanulmányozása során kiderítettük, hogy $MC = 2Q + 40$, illetve $MU = 100 - Q$.

- 8.1. Ábrázold a szituációt és határozd meg az egyensúlyi mennyiséget!
- 8.2. Az állam károsnak tartja Csák termékét és azt szeretné, hogy fele ennyit termeljen. Írd fel a társadalom határkölség függvényét és határozd meg a társadalmilag optimális mennyiséget!
- 8.3. Csák visszafogott termelése miatt munkahelyek szűntek meg és emiatt az állam rájött, hogy Csák tevékenységének volt extern haszna is a társadalom számára. Ezt számba véve meghatározták a társadalmi határhaszon függvényt, ami $MSB = 125 - Q$.
- 8.4. Számold ki a társadalom számára optimális árat és mennyiséget!

9. feladat

10 pont

Marco, a Közgáz Szekció vezetője fizetőssé tette a KG felkészítést, így egy év alatt a szekció 5 millió forintba tett szert. Mivel Marco okos közgazdász, ezért a megszerzett vagyont rögtön be is akarja fektetni. Rövid kutatás után az alábbi három lehetőséget találta:

- a) Meglévő pénzéért kötvényeket vehet egy lángszórók gyártásával és szervizével foglalkozó vállalatnál. A kötvények után Marco 5 éven keresztül évi 400.000 forint osztalékot kapna, majd az 5. év végén a kötvényeket névértéken eladhatja.
- b) Megpályázhat egy európai uniós támogatást, melyből 5 év alatt játszótér építhet az SG-seknek az egyetem belső udvarára. A játszótér Marco részéről 5 millió forint befektetést igényel (melyet a 0. évben kell kifizetnie), viszont az EU minden évben küld pénzt az alábbi felosztásban:

1. év	2. év	3. év	4. év	5. év
1 600 000 Ft	2 200 000 Ft	1 800 000 Ft	1 600 000 Ft	2 000 000 Ft

- c) Megveheti a Sör- és Szeszipari Tanszék irodáját, amit bérbe adva élete végéig havi 50 ezer forint jövedelemre tehetne szert.

A piaci kamatlábról tudjuk, hogy az minden évben 12%. Határozd meg nettó jelenérték számítással, hogy melyik lehetőséget választja a racionális Marco!